

Laurent Mauvignier

Onlardan Uzakta

Türkçesi: İlhan Burak Tüzün

Roman

1.

Bir sır, mücevher gibi değildir ama o da taşınır. En azından Luc'ün hiç söylemediği bir hikâyeyi taşımakta olduğu alnından okunuyordu. Ya da söylediyse bile, kendine has ifadelerle, yarım yamalak ve hep gizemli bir şekilde söylemişti; arkasında bıraktığı tek gerçek, mürekkebi iyice bitmiş siyah bir tükenmezkalemle odasındaki bir post-it'in üstüne çiziktirdiği bir cümle öbeğiydi. Cümlesi kalbinde yer edindiğinden çok bastırması gerekmişti kalemi. Annesi, Luc ağzına dolanan cümleyi bize bırakmadan gidemedi, dedi. Marthe bunu söylerken, Luc'ün ağzında olması gereken bu cümlemin hikâyesini anlatırken, bakışlarını yere indirdi. Sonra parmaklarını dudakları üzerinde gezdirdi ve dudağının kenarındaki tükürüğü, o beyaz lekeleri sildi; çok yakın olduklarından yolunda gitmeyen şeyi anlayamadıkları için tüm bunların yaşanmış olabileceğini söyledi. Luc'ün gidişi bu yüzdendi. Gitmesi gerektiğini söylemesi bu yüzdendi, ki zaten burada kalamazdı. Orada iş bulmamış olsaydı bile yine de gideceğini söylemişti (bizi, buradaki insanları küçümseyişinin örtük bir anlatımıydı bu da). Yalnızca birbirimize bakmamız bile didişmeye başlamamıza yetiyor demişti; gerçekten de gözlerimizin beyazında, o beyazlığı sarartan, bakış açılarını retina yapışmış bir göz yanılmasına dönüştüren can sıkıntısından başka bir şey yok. Yarınlar yalnızca tekrar eden bugünlerden ibaret. Şarkılarla türkülerle dolup taşacak o yarınlar için yanıp tutuşanlar Luc'ü çok güldürürdü, hadi be oradan, derdi onlara, hayatı gerçekten değiştirme arzusunu habire yarına ertelemek için bulunmaz bir nimet bu. Luc yapamıyordu bunu. Marthe da farkındaydı; bunu birçok kez ve neredeyse her ses tonunda söylerken duymuştu onu:

Bu şekilde mutluluğun bize gelmesini umut edip beklemek imkânsız. Hem nedir ki o mutluluk dedikleri şey? Önce beklemek, biraz daha beklemek ve nihayet bir gün, işte demek, komşumuz baba Lucas bu kez emekli oluyor. Artık onu öğle vakti evinin kapısında dikilirken ya da bir saat sonra bisikletine binip tekrar giderken görmeyeceğiz, diyebilmek. “Saat Lucas” artık yok. Bu bir şanstı. Marthe bana demişti ki, Geneviève, bu ayrılıkla birlikte, Luc’un kâğıt fabrikasında iş bulma şansı var (ve bir süredir Luc’ün etrafında dolanıp duran başka sözler, kötü teraneler: Azıcık çalışmak seni öldürmez oğlum, bağımsızlık da cabası, hem bak bu gerçek bir iş, yaşlıların yerini gençlerin almasına her zaman izin vermezler öyle). Ona bu konuda bir şeyler söylendiğinde dinlemezdi. Bense Marthe’a, Luc’ün çalışmayı umursamadığını sen de çok iyi görüyorsun, onun için basit bir şey bu, derdim. En nihayetinde Marthe da bunu çok iyi biliyordu; Luc’ün bir gün gitmesi gerekecek, onu hayatı boyunca bu evde tutmak olmaz, yok hayır, öyle babasının hayrına olmaz, diyordu. Onun içinde büyümek istemeyen bir şey vardı. Bir tikanıklık... ama nerede olduğunu bilmiyorum; işi de almadı zaten, hayır, iş onu heyecanlandırmışa benzemiyordu pek. Bazı zamanlar, uzun yağışlar ve sert rüzgârlar olduğunda, kâğıt ruloları fabrikanın arkasındaki alanda küflenir. Küf kokusu bütün şehre yayılır, dayanılmaz olur; hava pis, yapışkan bir hal alır. Dolayısıyla Luc bu işin ona uygun olmadığını anladı ama somurtmadı, daha ziyade memnun bir yüz ifadesi takındı. Hatta hayır, belki o bile yoktu. Marthe’ın bana dediğine göre, ona bu işin olmayacağını Jean söylemiş. Böylece bu, Jean’ın yine ona aynı soruları tekrar tekrar sormasına sebep olmuş: Biz sizinle ne yapacağız, annen kaygılı, benim zamanım yok, seninse harekete geçmen lazım çünkü uyuşuk adamı sevmezler. Ve hep kendilerinin, Jean ve Marthe’ın, on beş yaşındayken çoktan çalışmaya başladıklarını söyleyerek bitirirdi sözlerini. Bir de Jean, bütün gün hiçbir şey yapmadan odada durmak ve duvar kâğıdındaki çiçekleri saymak yok, derdi Luc’e. Zira Luc, evet, odasında dururdu. Müzik dinlemek için değil, hayır; yatağında uzanırdı ve hem biraz duvar kâğıdını örtmek için (onların seçtiği duvar kâğıdını sevmiyordu) hem de kendisini meş-

gul edecek bir şey olsun diye odasının duvarlarını kapladığı siyah beyaz aktör posterlerini seyrederdi. Bazen yerlerini değiştirdi, bazen yeni bir tanesini eklerdi, çoğu zaman Gary Cooper olurdu bu, Gary Cooper’lardan çok vardı, muhtemelen en sevdiğiydi o; ama en nihayetinde, dedikleri gibi, orada burada sürtüp para harcamasından iyiydi. Ama yine de dedikleri gibi, bir gün zamanı gelecekti. Ve işte sonra Paris’te iş buldu. Bu haberin ona nasıl ulaştığını bilmiyoruz; geceleri çalışacak birini arayan bir bar varmış. Luc patronun oğlunu tanıdığını ve doğal bir şekilde akıllarına kendisinin gelmiş olduğunu söyledi. Herkes ikna oldu. Özellikle de kendisi. Gitmekten memnundu çünkü gündüzleri film izleyebilirdi, yeni filmleri ve hatta ezbere bildiği eskileri; hem de sinemaya gidebilir, gerçek bir salonda, büyük ekranda izleyebilirdi. Luc bunları söylerken, hep yaptığı gibi, herkesin bildiği şeylerle onlara kendi bakışından yüklediği anlamlar arasındaki farkı koyarak konuşuyordu. Bir filmi ancak üçüncü kez izlediğimizde gerçekten izlemiş oluruz diyor-du; dahası, sesi yükseliyor, gözleri büyüyor, öyle ki diyordu, bazen onuncu izleyişte ancak fark edebiliriz onu. Luc büyük ekranın sizi kuşattığını, görseller ona çarptığında size doğru sektiğini ve sizi çok daha sert bir şekilde sarstığını söylüyordu: Sizi sarması, içine alması değil olay, bunu hep yapar zaten, önemli olan sizi yakalayıp sanki içinizden bir yerden vuruyor olması... Amcası Gilbert’in kamyonetini aldılar ve nasıl bulduğunu bilmediğimiz küçük bir odaya yerleşmesi için üçü beraber Paris’e doğru yola çıktılar. Az biraz dayalı döşeli (dolayısıyla kamyonette pek fazla şey yoktu), iç avluya açılan bir tür çatı penceresi olan, öğrenci işi, oldukça sade bir oda. Çatı katında küçük bir yatak ve bir de lavabo vardı. Marthe’in dediğine göre kullanılmayan bir şömine de vardı ama Luc zaten buna zaman ayırmazdı. Marthe bunu söylerken ensesini ovaladı, belki söylemek için değil de, normalde bu konuda hiç tahammül edemediği geçmiş zaman kipini tekrar etmenin ağırlığını taşıyabilmek için yalnızca; *-dı* derken sesi titriyordu, yalan söylüyor olmanın verdiği bir utanç hissi vardı sanki. Evet, onda bu vardı: fiil çekmenin getirdiği bir utanç.